

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 56/09-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. mája 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti M. P., H., zastúpenej advokátkou JUDr. M. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 116/03 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 116/03 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 116/03 **p r i k a z u j e** konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. M. P. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré j e Okresný súd Humenné p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 56/09-9 zo 4. februára 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. P., H. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 116/03.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že manželstvo sťažovateľky bolo rozvedené rozsudkom okresného súdu z 24. januára 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. marca 2002. Návrhom podaným okresnému súdu 8. novembra 2003 sťažovateľka žiadala, aby okresný súd vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“). Podľa sťažovateľky v označenom konaní okresného súdu dochádza k zbytočným prierahom v konaní, pretože konanie trvá viac ako štyri a pol roka, pričom okresný súd do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu vo veci nerozhodol.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 116/03 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu v označenom konaní konať bez zbytočných prierahov a priznal jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 125 000 Sk, ktoré je

okresný súd povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predseda a zákonná sudkyňa listom sp. zn. Spr. 4002/09 z 3. marca 2009 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 23. marca 2009.

Okresný súd vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov v predmetnom konaní uviedol, že:

„(...) Predmetná právna vec o vyporiadanie BSM napadla dňa 13. 10. 2003. Súd vo veci vytýčil pojednávanie prvýkrát dňa 12. 12. 2003, čo uvádza samotná sťažovateľka. Keďže žalobkyňa iba vymenovala majetok, ktorý však nebol listinné zdokladovaný, súd vyzval žalovaného, aby osvedčil žalobkyňou vymenovaný majetok, ktorý účastníci konania nadobudli za trvania manželstva, pretože žalobkyňa tieto podklady nemala k dispozícii. Žalovaný ani v dodatočnej lehote všetky listinné podklady súdu nepredložil. Presný rozpis pojednávaní v predmetnej právnej veci poskytujem iba z registra, z vyššie uvedeného dôvodu.

Pojednávania boli vytýčené v predmetnej veci dňa 12. 12. 2003, 20. 10. 2004, 22. 11. 2004, 4. 2. 2005, 16. 2. 2005, 1. 4. 2005, 30. 4. 2007, 11. 2. 2008, 9. 5. 2008, 27. 10. 2008 a 3. 12. 2008. (...)

Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru oceňovanie nehnuteľností Ing. T. M., ktorej bol spis zaslaný dňa 13. 3. 2006 a vrátený súdu bol dňa 24. 5. 2006.

Ďalšiemu znalcovi z odboru dopravy Ing. M. V. bol spis zaslaný dňa 4. 9. 2006, vrátený súdu bol dňa 16. 10. 2006.

Počas konania v čase nariadenia znaleckého dokazovania a po uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu, požiadala žalobkyňa o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Nakoľko žalobkyňa ani na urgencie súdu nedokladovala do spis. mater. výpisy z daňových priznaní, ani žiadny iný doklad, ktorým by preukázala svoju majetkovú

situáciu, súd rozhodol uznesením zo dňa 13. 11. 2006 – 362 tak, že nepriznal žalobkyni oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v predmetnom konaní.

Žalobkyňa sa voči tomuto uzneseniu odvolala podaním zo dňa 6. 12. 2006, preto súd predložil spisový materiál odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní. Spis bol zaslaný Krajskému súdu dňa 12. 12. 2006 a vrátený bol 6. 3. 2007. Krajský súd v Prešove potvrdil predmetné uznesenie prvostupňového súdu uznesením zo dňa 28. 2. 2007 pod sp. zn. 11 Co 66/2006-367.

V tomto období spisový materiál bol žiadaný aj k spisu tunajšieho súdu 8 C 158/06. Následne bol vytýčený termín pojednávania na deň 30. 4. 2007, avšak tento bol zrušený a to dôsledku toho, že na požiadanie Krajského súdu v Prešove bol dňa 2. 4. 2007 zaslaný spisový materiál 17 C 116/03 k spisu 7 Co 52/06 a keďže nebol vrátený do termínu pojednávania, t. j. 30. 4. 2007, napriek tomu, že túto skutočnosť prvostupňový súd pri zasielaní spisu KS zdôraznil. Spis z KS v Prešove bol vrátený dňa 21. 6. 2007.

(...) konanie bolo aj prerušené na určité obdobie v dôsledku konania vo veci tunajšieho súdu 10 C 184/04, ktorého výsledok mohol mať vplyv, na masu majetku v BSM. Konanie vo veci 10 C 184/04 bolo právoplatne skončené dňa 2. 7. 2007.

Po odpadnutí dôvodu na prerušenie konania súd vo veci ako to vyplýva z úkonov v registri vykonával šetrenie o majetku účastníkov konania v peňažných ústavoch a iných inštitúciách v zmysle návrhov účastníkov konania, resp. z dôvodu rozdielnych tvrdení účastníkov. V r. 2008 podaním zo 7. 5. 2008 sa žalovaný cestou svojho práv. zást. domáhal ďalšieho prerušenia konania do právoplatného skončenia konania vo veci sp. zn. 8 C 158/06, kde sa žalobkyňa domáha určenia zmeny užívateľa bytu po rozvode. Súd sa s týmto, návrhom nestotožnil, takýto návrh na prerušenie zamietol uznesením sp. zn. 17 C 116/03-431 zo dňa 12. 5. 2008. V poslednom období po pojednávaní uskutočnenom dňa 27. 10. 2008 opätovne súd odsúhlasoval za účasti účastníkov konania jednotlivé položky majetku účastníkov a rozhodol o nariadení ďalšieho znaleckého dokazovania ohľadom hodnoty zbraní, nakoľko so zistenou hodnotou zabezpečenou súdom sa nestotožnila žalobkyňa. Súd preto nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru streliva uznesením č. k. 17 C 116/03-492 dňa 3. 12. 2008 a žalobkyňu zaviazal zložiť preddavok na trovy zabezpečenia tohto dôkazu.

Žalobkyňa sa proti tomuto uzneseniu v časti preddavku odvolala podaním zo dňa 18. 12. 2008 a spis je od 20.1. 2009 na rozhodnutí o odvolaní na Krajskom súde v Prešove.

Pokiaľ žalobkyňa vo svojej sťažnosti uvádza, že súd neprijal žiadne opatrenia voči znalcovi Ing. M. V., ktorý mal vyhotovovať posudok 14 mesiacov, k tomuto poukazujem na to, že ako už viackrát uvádzam, vychádzam iba z úkonov, ktoré sú poznamenané v registri bez spisu. Žiada sa však podať vysvetlenie, že súd priebežne vyberá zberné spisy a urguje ustanovených znalcov na vyhotovenie úkonu. V tomto smere je potrebné podľa úkonov v spise zistiť, či v tomto období nebol spisový materiál aj na Krajskom súde v Prešove, ak tvrdenia právnej zástupkyne o dĺžke podávania znaleckého posudku sú presné.

Je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že žalobkyňa má v konaní už tretieho právneho zástupcu, právni zástupcovia ak sa dostavili na pojednávanie bez žalobkyne, poukazovali na to, že pracuje v cudzine, majú s ňou iba telefonický kontakt, takže aj tieto skutočnosti prispievajú k prieťahom v konaní.

Niektoré pojednávania boli zmarené aj z dôvodu dočasnej PN žalovaného.

Pokiaľ právna zástupkyňa žalobkyne popisuje udalosť, že sa dňa 9. 5. 2008 dostavila na súd a že sudkyňa sa na pojednávanie dostavila s polhodinovým meškaním, k tomuto uvádzam, že pred pojednávaním telefonicky do kancelárie sudkyne oznámil právny zástupca žalovaného, že žalovaný je PN a požiadal o odročenie pojednávania na neskorší termín. (...) Právny zástupca žalovaného však informoval sudkyňu, že o tomto je informovaná aj právna zástupkyňa žalobkyne. Z tohto dôvodu som zotrvala v kancelárii pri ďalšej práci, nakoľko, o možnom príchode účastníkov na pojednávanie napriek ospravedlneniu, ma mala informovať justičná stráž. Keďže sa tak nedopatrením nestalo, došlo k takémuto meškaniu sudkyne, a preto k tomuto podávam takéto vysvetlenie.

K veci je potrebné uviesť, že účastníci konania na zdokladovanie majetku urobili málo úkonov, ťarchu dokazovania presunuli zväčša na súd.“

Zároveň okresný súd súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Právna zástupkyňa sťažovateľky k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zaujala toto stanovisko:

„Sudkyňa uvádza vo svojom stanovisku, že ho vypracovala bez možnosti nahliadnutia do predmetného spisu, nakoľko sa nachádza na Krajskom súde v Prešove z dôvodu, že žalobkyňa sa nestotožnila so zistenou hodnotou zbraní, zabezpečenou súdom. Súd preto nariadil znalecké dokazovanie znalcom v odbore streliva a to Uznesením č. k. 17 C 116/03- 492 zo dňa 3. 12. 2008.

V zápisnici o pojednávaní zo dňa 27. 10. 2008 na 3 strane je presne opísaná skutočnosť, a tá vypovedá o niečom celkom inom a to: na predmetnom pojednávaní sudkyňa informovala účastníkov o cene predmetných zbraní, ktorú zistil súd, prostredníctvom dožiadania, cez spoločnosť Z., a. s. z D. (...) Vzhľadom k tomu, že odporca nesúhlasil s cenou zbraní, ktorú uviedol súd, považoval uvedené ceny za nadhodnotené a preto žiadal, zabezpečiť znalecké dokazovanie. Vzhľadom k tomu, že zbrane už odporca nemal vo vlastníctve, nakoľko sám uviedol, že ich už odpredal a žalobkyňa nemala dobré skúsenosti, čo sa týkalo znaleckého dokazovania motorových vozidiel, ktoré tiež v čase znaleckého dokazovania už boli odpredané (uviedla to žalobkyňa aj vo svojej sťažnosti, ktorú adresovala Ústavnému súdu) bol to obdobný prípad, motorové vozidlá v čase vypracovania znaleckého posudku už odporca nemal vo vlastníctve a znalecký posudok bol znalcom vypracovaný po 14 mesiacoch, aj to len na základe čestného prehlásenia odporcu, ktorý značne ovplyvnil znalca v spise sa nenachádza žiadna výzva súdu adresovaná znalcovi, aby v určenej lehote predložil znalecký posudok a preto žalobkyňa žiadala, aby súd návrh odporcu na pribratie znalca zamietol a v prípade, že nezamietne, tak žalobkyňa upozornila súd, že sa nebude podieľať na nákladoch súvisiacich s vypracovaním znaleckého posudku. Súd i napriek uvedenému, pribral do konania znalca v odbore streliva (asi bude znalecký posudok opätovne vypracovaný, len na základe čestného prehlásenia odporcu) a keďže súd žiadal zloženie preddavku, podala žalobkyňa proti uvedenému uzneseniu, odvolanie. Takže nie žalobkyňa sa nestotožnila s cenou zbraní zistenou súdu, ale bol to odporca, ktorý žiadal znalecké dokazovanie, nakoľko sa on nestotožnil so súdom uvedenou cenou. (...)

K súdnemu konaniu, ktoré sa malo uskutočniť dňa 9. 5. 2008, uvádzame len toľko, že nebyva zvykom, že by súd neoznámil druhej strane, že odročuje pojednávanie a neviem, čo s uvedeným má spoločné justičná stráž. Postup sudkyne nebol v tomto prípade v zhode s ustanoveniami O. s. p. (...)

Zo zistení žalobkyne je zjavné, že súd doposiaľ nič nerobil proti prietahom v konania má za to, že ani v súčasnosti nerobí. Súdne konania nie sú pripravované tak, aby sa dalo vo veci aspoň čiastočne rozhodnúť. Správanie sa odporcu, jednoznačne signalizuje, že nemá záujem, aby bolo vo veci rozhodnuté včas. Žalobkyňa to usudzuje hlavne z toho, že majetok, ktorý bol predmetom jej žalobného návrhu, už ani nie je k dispozícii a čas súdneho prietahu je v prospech odporcu, nakoľko žalobkyňa okrem toho, že býva v družstevnom byte, ktorý sa nachádza v Humennom, nemá z ich spoločného majetku ani v držbe ani v užívaní vôbec nič. Odporca si prisvojil všetok majetok, ktorý patril do BSM vrátane finančnej hotovosti nemalej výšky. Na začiatku pojednávania vo veci, v čase keď žalobkyňa podala svoj žalobný návrh, oznámil odporca žalobkyňi, že z ich spoločného majetku nedostane nič, a tak ako to v súčasnosti vyzerá, jeho slová pomáha súd svojim nekonaním vo veci, splňať.

Žalobkyňa trvá na tom, že v jej prípade postupom Okresného súdu Humenné, dochádza k prietahom v súdnom konaní, čím súd porušuje jej základné právo zaručené či 48 ods. 2 ústavy. (...)

Sťažovateľka súhlasí s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zákona NR SR upustil Ústavný súd od ústneho pojednávania o prijatom návrhu, ak dospeje k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vecí.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom okresného súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 140/06).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17 C 116/2003:

- 13. október 2003 – sťažovateľka podala okresnému súdu žalobu o vyporiadanie BSM,
- 16. október 2003 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/03-8 uložil odporcovi, aby sa vyjadril k žalobe v lehote 30 dní, a zároveň vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku,
- 5. november 2003 – sťažovateľka zaplatila súdny poplatok,
- 28. november 2003 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie odporcu k žalobe,
- 12. december 2003 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené na neurčito,
- 10. február 2004 – okresný súd vyzval odporcu na predloženie listinných dokladov,
- 17. február 2004 – odporca reagoval na výzvu,
- 3. jún 2004 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie sťažovateľky (keďže nedošlo k mimosúdnej dohode, žiada pokračovať v konaní),
- 14. jún 2004 – okresný súd vyzval odporcu na predloženie ďalších listinných dokladov,
- 6. august 2004 – okresný súd opätovne vyzval odporcu,
- 14. september 2004 – okresnému súdu boli doručené listinné doklady od odporcu,
- 20. október 2004 – pojednávanie bolo na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky (z dôvodu jeho neprítomnosti) a po zistení, že medzi účastníkmi nie je možná mimosúdna dohoda, odročené na 22. november 2004,
- 19. november 2004 – okresnému súdu bola doručená žiadosť právneho zástupcu odporcu o odročenie pojednávania nariadeného na 22. november 2004 z dôvodu práceneschopnosti odporcu,
- 22. november 2004 – pojednávanie bolo odročené na neurčito,
- 30. december 2004 – okresný súd zmenil termín pojednávania nariadeného na 3. február 2005 na 4. február 2005,
- 4. február 2005 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené na 16. február 2005,

- 15. február 2005 – okresnému súdu bola doručená žiadosť právneho zástupcu odporcu o odročenie pojednávania nariadeného na 16. február 2005 z dôvodu práceneschopnosti odporcu,
- 16. február 2005 – pojednávanie bolo odročené na 1. apríl 2005,
- 1. apríl 2005 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľky z dôvodu neprítomnosti odporcu a jeho právneho zástupcu odročené na neurčito,
- 5. apríl 2005 – okresný súd žiadal správy z Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Okresný dopravný inšpektorát H. (ďalej len „polícia“) a Obecného úradu K. a zároveň vyzval odporcu na zaslanie listín,
- 15. apríl a 20. apríl 2005 – okresnému súdu boli doručené vyžiadané správy,
- 4. máj 2005 – odporca reagoval na výzvu okresného súdu,
- 13. máj 2005 – okresný súd vyzval sťažovateľku a odporcu na oznámenie rodných čísiel,
- 23. máj a 1. jún 2005 – sťažovateľka a odporca reagovali na výzvu okresného súdu,
- 7. jún 2005 – okresný súd žiadal správu od polície,
- 16. jún 2005 – okresnému súdu bola doručená požadovaná správa z polície,
- 31. jún 2005 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/03-184 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru dopravy,
- 21. jún 2005 – okresný súd žiadal správy od bankových ústavov a z polície,
- 1. júl 2005 – okresnému súdu bola doručená správa z polície,
- 1. júl 2005 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľky o oslobodenie od súdnych poplatkov za znalecké dokazovanie,
- 30. jún, 4. júl a 11. júl 2005 – okresnému súdu boli doručené požadované správy od bankových ústavov,
- 25. október 2005 – okresný súd vyzval na podanie správy bankový ústav a políciu,
- 7. november a 15. november 2005 – okresnému súdu boli doručené požadované správy,
- 22. november 2005 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/03-207 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva,
- 24. máj 2006 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok vypracovaný znalcom z odboru stavebníctva,
- 1. jún 2006 – okresný súd doručoval znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom,

- 14. jún 2006 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/03-265 priznal znalcovi z odboru stavebníctva odmenu,
- 14. jún 2006 – okresný súd vyzval sťažovateľku na predloženie výpisu z daňového priznania,
- 15. august 2006 – okresný súd urgoval sťažovateľku,
- 16. október 2006 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok vypracovaný znalcom z odboru dopravy,
- 25. október 2006 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/03-358 priznal znalcovi z odboru dopravy odmenu,
- 8. november 2006 – okresný súd doručoval znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom,
- 13. november 2006 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/03-362 nepriznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 6. december 2006 – sťažovateľka sa odvolala proti uzneseniu okresného súdu,
- 15. december 2006 – spis bol predložený Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky,
- 28. február 2007 – krajský súd uznesením č. k. 11 Co 66/2006-367 potvrdil uznesenie okresného súdu,
- 6. marec 2007 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 11. apríl 2007 – záznam o telefonickom ospravedlnení sťažovateľky z pojednávania nariadeného na 30. apríl 2007 z dôvodu jej pobytu mimo územia SR,
- 30. apríl 2007 – pojednávanie bolo pre neúčast' sťažovateľky a jej právneho zástupcu odročené na neurčito,
- 23. november 2007 – okresný súd vyzval účastníkov na podanie správy, či došlo medzi nimi k mimosúdnej dohode,
- 29. november a 21. december 2007 – účastníci oznámili, že k mimosúdnej dohode nedošlo, a žiadali pokračovať v konaní,
- 11. február 2008 – na pojednávaní sa zúčastnili iba právni zástupcovia účastníkov, po vypočutí ktorých bolo pre neprítomnosť účastníkov pojednávanie odročené na 9. máj 2008,
- 7. máj 2008 – okresnému súdu bola doručená žiadosť právneho zástupcu odporcu o odročenie pojednávania nariadeného na 9. máj 2008 z dôvodu práceneschopnosti odporcu,

návrh právneho zástupcu odporcu na prerušenie konania a zároveň právny zástupca odporcu predložil ďalšie listinné doklady,

- 9. máj 2008 – pojednávanie bolo pre neúčast' odporcu a jeho právneho zástupcu po vypočutí sťažovateľky odročené na neurčito,
- 12. máj 2008 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/2003-431 zamietol návrh odporcu na prerušenie konania,
- 14. máj 2008 – okresný súd vyzval políciu, Obecný úrad D. a Slovenský rybársky zväz na podanie správ,
- 26. máj 2008 – okresnému súdu bola doručená správa od polície,
- 9. jún 2008 – okresnému súdu bola doručená správa od Obecného úradu D.,
- 2. júl 2008 – okresný súd vyzval sťažovateľku na oznámenie,
- 1. august 2008 – sťažovateľka reagovala na výzvu okresného súdu,
- 19. august 2008 – okresný súd žiadal o poskytnutie súčinnosti bankové ústavy a Z., a. s., D.,
- 2. september 2008 a 5. september 2008 – okresnému súdu boli doručené požadované informácie,
- 27. október 2008 – pojednávanie bolo za neúčasti sťažovateľky (ospravedlnená právnu zástupkyňou) po vypočutí účastníkov odročené na neurčito,
- 25. november 2008 – okresný súd žiadal o súčinnosť políciu a I., a. s., M.,
- 3. december 2008 – okresný súd uznesením č. k. 17 C 116/2003-492 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru strelných zbraní,
- 4. december a 5. december 2008 – okresnému súdu boli doručené požadované správy,
- 22. december 2008 – sťažovateľka sa odvolala proti uzneseniu z 3. decembra 2008 v časti o zložení preddavku na znalecké dokazovanie,
- 26. január 2009 – spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní,
- 11. marec 2009 – krajský súd uznesením č. k. 3 Co 16/2009-499 potvrdil uznesenie okresného súdu vo výroku o povinnosti sťažovateľky zložiť preddavok na znalecké dokazovanie.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 116/2003 o žalobe sťažovateľky o vyporiadanie BSM došlo k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o vyporiadaní BSM môže v danej veci predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci napríklad s nevyhnutnosťou viacnásobného znaleckého dokazovania. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný nemôže pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že sťažovateľka čiastočne prispela k doterajšej dĺžke napadnutého konania najmä neúčastou na pojednávaniach konaných 30. apríla 2007 a 27. októbra 2008, ale nebola vždy ani súčinnosťná v tomto konaní (napr. „*ani na urgencie súdu nedokladovala do spis. mater. výpisy z daňových priznaní, ani žiadny iný doklad, ktorým by preukázala svoju majetkovú situáciu*“). Na uvedené správanie sťažovateľky ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek dôvodov nečinný v období od 21. júna 2005 do 22. novembra 2005 v trvaní piatich mesiacov, od 23. novembra 2005 do 1. júna 2006 v trvaní šiestich mesiacov a od 30. apríla 2007 do 28. novembra 2007 v trvaní takmer siedmich mesiacov.

Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu v trvaní spolu 18 mesiacov bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Okresný súd teda počas viac ako 18 mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v napadnutej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 125 000 Sk, t. j. 4 149,24 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal

za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj na predmet konania (povahu veci) považuje za primerané v sume 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľka si trovy právneho zastúpenia neuplatnila, a preto jej ich ústavný súd nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2009